Endringer i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester

Oppsummering av høringsuttalelser og fastsettelse av forskriftsendringer – tilleggshøring av nye krav til kvalitetssikring, migrering og lagring av data for etablering av Elhub

75
2015

RAPPORT

Endringer i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør: Heidi Kvalvåg

Forfattere: Kalle Ellinggard, Nina Hallenstvedt og Jørund Krogsrud

Trykk: NVEs hustrykkeri
Opplag: 30
Forsidefoto: Jan Collisöö / Public domain
ISBN 978-82-410-1122-1

Sammendrag: NVE vedtar nye krav til kvalitetssikring, migrering og lagring av data i forbindelse med innføring av Elhub.

Emneord: Folkeregisteret, fødselsnummer, måleverdirapportering, kundeinformasjon, avregning, Elhub, AMS, nøytralitet, sluttbrukermarked, kraftmarked.

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

August 2015

Innhold

Forord **4**

1 Innledning **5**

1.1 Om høringen 5
1.2 Innholdet i dette oppsummeringsdokumentet 5

2 Oppsummering av høringsuttalelser og NVEs kommentarer ... **6**

2.1 Høringsdokumentets forslag 6
2.2 Høringsinnspill 6
2.3 NVEs kommentarer 8
2.4 Endelig forskriftstekst 10

3 Endelig forskriftstekst **11**

Forord

Forslag til ny § 1-6 i forskrift av 11. mars. 1993 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning fakturering av nettjenester (avregningsforskriften) ble sendt på tilleggshøring 8. juni 2015 (NVE høringsdokument 2015-7). Høringsfristen var 20. juli 2015.

NVE har mottatt 9 høringsuttalelser.

NVE har gjennomgått og vurdert de innkomne høringsuttalelsene. For å synliggjøre hvilke endringer som gjøres på bakgrunn av høringsrunden, har NVE i dette dokumentet oppsummert og kommentert de innkomne uttalelsene.

De nye bestemmelsene i § 1-6 om kvalitetssikring og migrering av data til Elhub vil tre i kraft fra 1. september 2015.

Oslo, august 2015

Per Sanderud
vassdrags- og
energidirektør

Ove Flataker
avdelingsdirektør

1 Innledning

1.1 Om høringen

Forslag til ny § 1-6 i avregningsforskriften ble sendt på tilleggshøring 8. juni 2015. Høringsfristen var 20. juli 2015.

Høringsdokumentet er lagt ut på NVEs nettsted www.nve.no og offentliggjort i NVE høringsdokument 2015-7.

Det er innkommet 9 høringsuttalelser:

- BKK Nett AS
- Datatilsynet
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
- Distriktenes Energiforening (DEFO)
- Energi Norge
- Justis- og beredskapsdepartementet
- KS Bedrift Energi
- Skagerak Nett AS
- Statnett SF

Alle høringsuttalelsene er lagt ut på NVEs nettsted www.nve.no.

1.2 Innholdet i dette oppsummeringsdokumentet

Dette dokumentet oppsummerer i kapittel 2 de innkomne høringsuttalelsene og NVEs kommentarer. Det gjøres følgende endringer i forslaget som ble sendt på høring:

- I § 1-6 annet ledd annet punktum og tredje ledd annet punktum er «gir» erstattet med «kan gi».
- I § 1-6 tredje ledd første punktum er «opplysninger om avgiftsplikt» slettet.

Den endelige forskriftsteksten fremgår i kapittel 3.

I den grad det ikke uttrykkelig fremgår av dette dokumentet at NVEs forutsetninger eller tolkninger er endret, vil NVE legge det som er sagt i høringsdokument 2015-7 til grunn ved tolkningen og anvendelsen av forskriften etter endringen selv om det ikke er gjentatt her. NVE viser til høringsdokument 1-2014 og rapport 51-2015 som omtaler tidligere forskriftsendringer med hensyn til Elhub.

2 Oppsummering av høringsuttalelser og NVEs kommentarer

2.1 Høringsdokumentets forslag

§ 1-6. *Kvalitetssikring og migrering av data til Elhub*

Ved datamigrering til Elhub skal nettselskap og kraftleverandør kvalitetssikre sine opplysninger før de overføres til avregningsansvarlig. Ved kvalitetssikring har nettselskap og kraftleverandør rett til å innhente opplysninger om navn, fødselsnummer og d-nummer fra Det sentrale folkeregister for sine kunder.

Nettselskap skal overføre kvalitetssikret porteføljeinformasjon, målepunkt-informasjon, målepunktadresse, måleverdiinformasjon, opplysninger om avgiftsplikt, kundeadresse, kontaktinformasjon og kundeidentifikasjon for alle målepunkt i sitt nett til avregningsansvarlig. Avregningsansvarlig gir retningslinjer for nettselskapenes kvalitets-sikring og overføring av denne informasjonen til avregningsansvarlig.

Kraftleverandør skal overføre kvalitetssikret porteføljeinformasjon, målepunkt-informasjon, opplysninger om avgiftsplikt, kundeadresse, kontaktinformasjon og kunde-identifikasjon for sine kunders målepunkt til avregningsansvarlig. Avregningsansvarlig gir retningslinjer for kraftleverandørenes kvalitetssikring og overføring av denne informasjonen til avregningsansvarlig.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan fatte vedtak som gir nærmere bestemmelser om kvalitetssikring og overføring av informasjon etter annet og tredje ledd.

Avregningsansvarlig skal lagre opplysninger overført fra nettselskapene og kraftleverandørene etter annet og tredje ledd. Avregningsansvarlig skal lagre opplysningene frem til Elhub er satt i stabil drift.

2.2 Høringsinnspill

BKK Nett slutter seg til høringsforslaget, og er enige i at bruk av fødselsnummer er nødvendig for unik identifisering av kunder og optimal kvalitetssikring av kundedata før disse overføres til Elhub. Selskapet vil likevel påpeke at det er viktig at bestemmelsens første ledd ikke tolkes dithen at kundens fødselsnummer kun kan innhentes via folkeregisteret. I enkelte tilfeller vil det være mer hensiktsmessig å få fødselsnummeret direkte fra kunden, og BKK Nett ber NVE presisere hvorvidt overnevnte bestemmelse begrenser muligheten til å innhente fødselsnummer direkte fra kunde.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) påpeker viktigheten av korrekt identifisering av målepunkt-ID og kundeidentitet da feil her kan medføre fare for liv og helse. NVE bes derfor sikre at det etableres meget gode rutiner og systemer for kvalitetssikring av koblingen mellom målepunkt-ID og kundeidentitet slik at utkobling av

feil abonnent ikke kan forekomme. DSB viser videre til at utkobling av feil anlegg vil være et brudd på § 16 i forskrift om elektriske lavspenningsanlegg.

Datatilsynet antar at når nettselskaper og kraftleverandører etterspør fødselsnumre fra folkeregisteret vil de måtte basere seg på opplysninger de allerede har mottatt fra sine kunder. Man risikerer at opplysningene som er gitt er for lite presise til å unngå forvekslinger som medfører at det innhentes fødselsnumre til uvedkommende. Datatilsynet viser også til at kunder bør informeres om at fødselsnummer vil bli innhentet. Når det gjelder lagringsplikten som innføres savner Datatilsynet en nærmere begrunnelse for nødvendigheten av en slik plikt, og anbefaler at man begrenser lagringsperioden.

Distriktenes energiforening (DEFO) uttaler at de har støttet muligheten for å innhente fødselsnummer i Elhub allerede fra starten av. De har vært spesielt opptatt av at dette ville senke risikoen for mange feil og bidra til en heving av datakvaliteten i Elhub betydelig. I tillegg ville det gjøre at kostnadene for bruk av Elhub ville bli lavere enn uten fødselsnummer. DEFO viser til at det er viktig for deres medlemmer at de kan samle inn fødselsnummer på en rasjonell og effektiv måte. DEFO støtter også forslagene knyttet til selskapenes kvalitetssikring og migrering av data til Elhub, samt lagringshjemmel for avregningsansvarlig.

Energi Norge er betinget positiv til forskriftens krav om datavasking mot folkeregisteret og registrering av fødselsnummer. Elhub har i drift behov for oppdatering av fødselsnummer og de antar at det naturlig blir et ansvar for ansvarlig for kundedata. Det forutsettes at fødselsnummer senere kun skal anvendes på en måte som ivaretar personvernhensyn uten negative konsekvenser for bransjens kundegrensesnitt. Siden Statnett planlegger å skille ut Elhub som egen virksomhet anbefaler Energi Norge at forskriften inntar en formulering som tydelig sier at Elhub har ansvar for data som overføres dit og at dette ikke hviler på Statnett som avregningsansvarlig når Elhub kommer i drift som eget rettssubjekt. Videre påpeker Energi Norge at kraftleverandørene ikke har informasjon om avgiftsplikt utover den informasjon som kommer fra nettselskapet, og kan følgelig ikke overføre dette til Elhub ved datamigrering.

Justis- og beredskapsdepartementet uttaler at det ikke fremgår i høringsforslaget hvilken rettslig status retningslinjene til avregningsansvarlig har. Dersom det er tale om retningslinjer i vanlig forstand, altså ikke-bindende bestemmelser, er det normalt ikke behov for å forskriftsfeste slike bestemmelser. Dersom retningslinjene skal være bindende bør det komme til uttrykk i forskriftsteksten. Videre bør det det fremkomme av forskriftene dersom avregningsansvarlig har en rettslig plikt til å gi retningslinjer. Når det gjelder bestemmelsen om at NVE kan fatte vedtak om migrering og kvalitetssikring, fremgår det ikke om det skal være enkeltvedtak eller forskrifter, og departementet tilrår derfor at dette blir presisert tydelig i forskriften.

KS Bedrift Energi støtter forslaget om å gi nettselskap og kraftleverandører hjemmel til å innhente fødselsnummer, d-nummer og navn fra Det sentrale folkeregister, for sine kunder. De er enige i at dette vil bidra til en effektiv kvalitetssikring av kundeinformasjon ved migrering av data inn i Elhub. KS Bedrift Energi støtter også forslaget om at avregningsansvarlig så tidlig som overhodet mulig gir retningslinjer for nettselskapenes og kraftleverandørenes datamigrering.

Skagerak Nett AS slutter seg til NVEs forslag om å hjemle adgangen til "å innhente opplysninger om navn, fødselsnummer og d-nummer fra Det sentrale folkeregister for sine kunder" jf. forslaget til ny § 1-6 første ledd siste punktum. Det bemerkes for øvrig at Skagerak Nett AS i lengre tid har ønsket seg adgang til direkte å benytte folkeregisterets opplysninger for unik kundeidentifikasjon, og er tilfreds med at dette nå ser ut til å komme på plass.

Statnett støtter den foreslåtte endringen i forskriften og anser denne som nødvendig for å kunne gjennomføre et vellykket migreringsprosjekt.

2.3 NVEs kommentarer

Bestemmelsen er ikke til hinder for at nettselskap og kraftleverandør innhenter fødselsnummer direkte fra sluttbruker. Bestemmelsen er ment å tilrettelegge for at aktørene skal få innhentet fødselsnummer på en mest mulig effektiv måte, enten det er direkte fra sluttbruker eller fra folkeregisteret.

Innføring av fødselsnummer vil bidra til å heve datakvaliteten slik at personer identifiseres korrekt i kraftbransjen. NVE viser til at det er nettselskapet som er ansvarlig for at stenging ikke forekommer dersom det er fare for liv, helse eller betydelig tingskade jf. forbruker-kjøpsloven § 48 a.

NVE forventer at innhenting av fødselsnummer fra det sentrale folkeregister vil bidra til å korrekt identifisere de fleste sluttbrukere, men unntaksvis vil det ikke være mulig å identifisere korrekt person i folkeregisteret basert på eksisterende kundeinformasjon. Det vil i slike tilfeller være nødvendig for aktørene å ta kontakt direkte med sluttbrukere for å avklare hvilke personer som skal stå som ansvarlig part i det enkelte målepunkt. Nettselskap og kraftleverandører er ansvarlig for at de innhenter fødselsnummer for sine kunder knyttet til korrekt person og at det ikke innhentes for uvedkommende. NVE forutsetter at nettselskap og kraftleverandør informerer de kunder som vil få sitt fødselsnummer innhentet fra folkeregisteret.

Hensikten med å pålegge avregningsansvarlig en plikt til å lagre overførte opplysninger frem til Elhub er satt i stabil drift, er å sikre at Elhub har komplette og konsistente opplysninger ved oppstart. Basert på opplysningene skal Elhub utføre en rekke oppgaver og tjenester knyttet til historiske opplysninger, inkludert gjennomføre avviksoppgjør løpende for tidsperioden etter NBS (Nordic Balance Settlement) settes i drift. Dette forutsetter at avregningsansvarlig besitter alle relevante opplysninger når Elhub settes i drift. I migreringsprosjektet er det lagt opp til at nettselskap og kraftleverandører skal overføre egne data til avregningsansvarlig. Aktørene skal deretter løpende overføre oppdaterte migreringsfiler for å inkludere endringer i kundeforhold og forretnings-prosesser. Dette vil sikre at Elhub har korrekte opplysninger om kundeforhold når den settes i drift. Gode data bidrar også til redusert risiko for forsinkelser. Eksempelvis medførte mangelfulle data store forsinkelser ved innføring av datahub i Danmark. Formålet med migreringsprosjektet er derfor å bygge opp grunnlagsdata for Elhub og avdekke feil og mangler i innrapporterte data, før Elhub går i operasjonell drift. Lagringsplikten skal som beskrevet i bestemmelsen gjelde frem til Elhub er satt i stabil drift, deretter reguleres lagringsplikt for Elhub i avregningsforskriften § 6-16 som trer i kraft fra 20. februar 2017.

Ansvaret for å utvikle og drive Elhub er knyttet til avregningskonsesjonen meddelt etter energiloven § 4-3. Det er vanskelig å se for seg en effektiv utøvelse av avregningsansvaret uten at avregningsansvarlig også har ansvaret for driften av Elhub, og en overføring av dette ansvaret til et annet selskap enn Statnett vil etter NVEs vurdering ikke være forenlig med gjeldende regulering av avregningsansvaret i energiloven. Dersom Statnett skiller ut virksomhet knyttet til Elhub i et eget selskap vil selskapet kunne anses som en tjenesteleverandør for avregningsansvarlig, og Statnett vil fortsatt ha ansvaret for at Elhub driftes i samsvar med avregningsforskriften. Det må i forbindelse med en slik eventuell tjenesteutsetting på et senere tidspunkt vurderes om det er nødvendig med forskriftsendringer. Dette er bakgrunnen for at avregningsansvarlig står som pliktsubjekt i forskriften, mens alle referanser til Elhub i forskriften enten viser til den tekniske løsningen som skal benyttes eller må forstås som avregningsansvarlig. Elhub skal derfor ikke anses som pliktsubjekt i forskriften.

Kraftleverandør har ikke plikt til å oppgi informasjon om avgiftsplikt i dagens regelverk og heller ikke etter at Elhub er satt i drift. Det er derfor ikke hensiktsmessig å pålegge at kraftleverandør skal overføre informasjon om avgiftsplikt til avregningsansvarlig i bestemmelsen siden det kun er nettselskapet som har ansvar for denne informasjonen. Opplysninger om avgiftsplikt tas derfor ut av bestemmelsens tredje ledd. Endringen er ikke til hinder for at kraftleverandør på frivillig basis overfører informasjon om avgiftsplikt til avregningsansvarlig.

Det følger av høringsforslagets § 1-6 annet og tredje ledd siste punktum at avregningsansvarlig gir retningslinjer for den praktiske gjennomføringen av datamigreringen. Ettersom dette vil gis i form av retningslinjer vil de ikke være rettslig bindende for aktørene. Manglende etterlevelse vil likevel kunne medføre at data ikke blir riktig migrert og at aktøren ikke oppfyller kravene fastsatt i eller i medhold av forskriften. Et brudd på forskriften eller vedtak om kvalitetssikring og migrering av data kan følges opp med pålegg om retting fra NVE. Det har ikke vært meningen å pålegge avregnings-ansvarlig en plikt til å gi retningslinjer, selv om retningslinjer vil være viktig for den praktiske gjennomføringen. Begrepet «gir» blir likevel erstattet med «kan gi» for å tydelig-gjøre at avregningsansvarlig ikke har plikt, men har rett til å gi ikke- bindende retningslinjer. Til tross for at bestemmelsen i annet og tredje ledd siste punktum ikke er rettslig bindende for aktørene eller avregningsansvarlig, anses retningslinjene for å ha en så sentral rolle i dataoverføringen at setningene beholdes av informasjonshensyn.

Bestemmelsens fjerde ledd om NVEs hjemmel til å fatte vedtak om nettselskapets og kraftleverandørs kvalitetssikring og migrering av data til avregningsansvarlig må forstås som kompetanse til å fatte enkeltvedtak. Dette kan omfatte pålegg som stiller krav overfor en enkelt aktør eller overfor kraftleverandørene og/ eller nettselskapene som en avgrenset gruppe konsesjonærer.

Formålet med NVEs hjemmel til å fatte vedtak om kvalitetssikring og migrering av data til avregningsansvarlig er å følge opp at kravene i bestemmelsen og retningslinjer fra Statnett overholdes av nettselskap og kraftleverandører. NVE planlegger å fatte enkeltvedtak som nærmere beskriver hvordan aktørene skal overholde kravene om overføring av informasjon som beskrevet i § 1-6 annet og tredje ledd og eventuelt retningslinjer fra Statnett. Enkeltvedtak vil kunne gjelde alle nettselskap og kraftleverandører og omfatte kvalitets-

krav knyttet til tidsfrister som samsvarer med milepæler i migreringsprosjektet for Elhub. Med kvalitetskrav menes krav til andel målepunkt per aktør med komplett innrapportert informasjon som beskrevet i avregningsforskriften § 1-6 annet og tredje ledd. NVE vil gjennomføre tilsyn med at aktørene overholder krav til datakvalitet etter de planlagte vedtakene. NVE kan gi pålegg om retting og eventuelt vedta tvangsmulkt overfor nettselskaper og kraftleverandører som ikke overholder kravene.

Bestemmelsen skal tre i kraft 1. september.

2.4 Endelig forskriftstekst

§ 1-6. *Kvalitetssikring og migrering av data til Elhub*

Ved datamigrering til Elhub skal nettselskap og kraftleverandør kvalitetssikre sine opplysninger før de overføres til avregningsansvarlig. Ved kvalitetssikring har nettselskap og kraftleverandør rett til å innhente opplysninger om navn, fødselsnummer og d-nummer fra Det sentrale folkeregister for sine kunder.

Nettselskap skal overføre kvalitetssikret porteføljeinformasjon, målepunktinformasjon, målepunktadresse, måleverdiinformasjon, opplysninger om avgiftsplikt, kundeadresse, kontaktinformasjon og kundeidentifikasjon for alle målepunkt i sitt nett til avregningsansvarlig. Avregningsansvarlig ***kan gi*** ~~***gir***~~ *retningslinjer for nettselskapenes kvalitetssikring og overføring av denne informasjonen til avregningsansvarlig.*

Kraftleverandør skal overføre kvalitetssikret porteføljeinformasjon, målepunktinformasjon, ~~***opplysninger om avgiftsplikt,***~~ *kundeadresse, kontaktinformasjon og kundeidentifikasjon for sine kunders målepunkt til avregningsansvarlig. Avregningsansvarlig* ***kan gi*** ~~***gir***~~ *retningslinjer for kraftleverandørenes kvalitetssikring og overføring av denne informasjonen til avregningsansvarlig.*

Norges vassdrags- og energidirektorat kan fatte vedtak som gir nærmere bestemmelser om kvalitetssikring og overføring av informasjon etter annet og tredje ledd.

Avregningsansvarlig skal lagre opplysninger overført fra nettselskapene og kraftleverandørene etter annet og tredje ledd. Avregningsansvarlig skal lagre opplysningene frem til Elhub er satt i stabil drift.

3 Endelig forskriftstekst

Forskrift om endring av forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 28. august 2015 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 9-1 bokstav g og i, jf. lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 10-6.

I

I forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester gjøres følgende endringer:

Ny § 1-6 skal lyde:

§ 1-6. *Kvalitetssikring og migrering av data til Elhub*

Ved datamigrering til Elhub skal nettselskap og kraftleverandør kvalitetssikre sine opplysninger før de overføres til avregningsansvarlig. Ved kvalitetssikring har nettselskap og kraftleverandør rett til å innhente opplysninger om navn, fødselsnummer og d-nummer fra Det sentrale folkeregister for sine kunder.

Nettselskap skal overføre kvalitetssikret porteføljeinformasjon, målepunktinformasjon, målepunktadresse, måleverdiinformasjon, opplysninger om avgiftsplikt, kundeadresse, kontaktinformasjon og kundeidentifikasjon for alle målepunkt i sitt nett til avregningsansvarlig. Avregningsansvarlig kan gi retningslinjer for nettselskapenes kvalitetssikring og overføring av denne informasjonen til avregningsansvarlig.

Kraftleverandør skal overføre kvalitetssikret porteføljeinformasjon, målepunktinformasjon, kundeadresse, kontaktinformasjon og kundeidentifikasjon for sine kunders målepunkt til avregningsansvarlig. Avregningsansvarlig kan gi retningslinjer for kraftleverandørenes kvalitetssikring og overføring av denne informasjonen til avregningsansvarlig.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan fatte vedtak som gir nærmere bestemmelser om kvalitetssikring og overføring av informasjon etter annet og tredje ledd.

Avregningsansvarlig skal lagre opplysninger overført fra nettselskapene og kraftleverandørene etter annet og tredje ledd. Avregningsansvarlig skal lagre opplysningene frem til Elhub er satt i stabil drift.

II

§ 1-6 trer i kraft 1. september 2015.

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no